

Міністерство освіти і науки України
 Львівський національний університет імені Івана Франка
 Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж Львівського
 національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖУЮ
 В.о.директора О. І. Сурмач
 « 31 » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Тренінг комунікативності та креативності»

Галузь знань 23 Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота
 Шифр Назва

Статус дисципліни Нормативна навчальна дисципліна
 Нормативна (вибіркова)

Циклова комісія викладачів фахових дисциплін початкової освіти

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю		
				Кредити ЕКТС	Аудиторні заняття						Самостійна робота	Залік	Екзамен
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	I	3	90	18	-	18	-	54	-	1-й	-	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки фахового молодшого бакалавра.

Освітньо-професійний ступінь

Розробники:

Собачевська О.Б.
 Підпис

Собачевська О.Б.

Ініціали та прізвище викладача (науковий ступінь та вчене звання)

Затверджено на засідання циклової комісії.

Протокол № 1 від 30 08 2021 р.

Голова циклової комісії Ягодановська Т.В.
 Підпис Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Коледжу.

Протокол № 1 від 31 08 2021 р.

1.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для професійної діяльності соціального педагога навички ефективної комунікації є базовими. В процесі підготовки зазначеного фахівця необхідно сформувати вміння уважно слухати, бути емпатійним, будувати середовище довіри та давати співрозмовнику відчуття підтримки, отримувати та надавати конструктивний зворотній зв'язок.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання.

Мета курсу – сприяти усвідомленню студентами значення ефективної професійної комунікації та формуванню основних професійних комунікативних умінь.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із складовими тренінгу комунікативних умінь;
- надати методичні коментарі стосовно специфіки проведення тренінгу комунікативних умінь;
- надати інформацію про ефективні комунікативні техніки;
- розвивати професійні комунікативні вміння та навички.

На завершення курсу студенти оволодіють знаннями про:

- значення спілкування у процесі життєдіяльності людини та професійній діяльності соціального педагога;
- сутність і роль вербальних та невербальних засобів спілкування;
- ефективні прийоми комунікації.

Набудуть такі вміння та навички:

- активного слухання;
- вміння адекватно висловлювати свої почуття та розуміти почуття інших людей;
- безконфліктного спілкування, а також конструктивної поведінки в конфліктних ситуаціях;
- вербального та невербального спілкування;
- співпраці у групі;

- самоаналізу та рефлексії.

Студент набуде компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні:

СК 7. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи.

СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.

СК 10. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК 11. Здатність оцінювати результати та якість у сфері професійної діяльності.

СК 12. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Програмні результати навчання:

РН 3. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

РН 4. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та методи соціальної роботи для вирішення професійних задач.

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту та соціальної безпеки громадян.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

РН 15. Знати теорію і володіти практикою професійного спілкування

Зміст дисципліни:

Змістовий модуль І. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування

Тема 1. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування. Поняття комунікації, тренінгу, креативності. Прийняття правил групової взаємодії.

Тема 2. Опрацювання структурних компонентів тренінгу комунікативних умінь. Мета, завдання тренінгу. Визначення очікувань учасників тренінгу. Визначення самооцінки учасників.

Тема 3. Значення та зміст комунікативної компетентності. Визначення змісту поняття комунікативна компетентність. Самоаналіз особистісної комунікативної компетентності.

Тема 4. *Практичне заняття:* Техніки ефективної комунікації. Комунікативні техніки. Класифікація технік активного слухання.

Тема 5. *Практичне заняття:* Повторення правил – творчі завдання в малих групах. Поняття малої групи. Специфіка проведення тренінгу у малих групах. Комунікація в малих групах. Поняття, особливості, функції. Основні потреби, які зумовлюють вступ людини до неформальної групи. Особливості відношень у малих групах

Тема 6 . Діагностика комунікативних умінь. Уміння міжособистісної комунікації. Діагностичні методи.

Модульна контрольна робота

Змістовий модуль 2. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності

Тема 7. Особливості вербального спілкування. Засоби вербального спілкування. Техніки постановки запитань. Техніки вербалізації. Вербальна комунікація. Особливості вербальної комунікації, зокрема специфіка усних вербальних комунікації, їх типологізація.

Тема 8. *Практичне заняття:* Відпрацювання навичок вербального спілкування.

Тема 9. Значення невербального спілкування для ефективної комунікації. Види невербальних засобів спілкування. Міміка і жести при невербальній комунікації.

Тема 10. Практичне заняття: Відпрацювання навичок невербального спілкування.

Тема 11. Бар'єри спілкування. Види бар'єрів. Характеристика бар'єрів негативних емоцій

Тема 12. Сприймання та розуміння в структурі комунікативного акту. Механізми переконання. Види впливу. Переконання, зараження, навіювання, наслідування. Умови ефективності переконуючого повідомлення.

Тема 13. Практичне заняття: Відпрацювання навичок комунікативної компетентності. Типові ситуації спілкування. Розвиток комунікативних умінь.

Тема 14. Практичне заняття: Техніки регулювання емоційного напруження. Техніки регуляції емоційного напруження. Підкреслення спільності. Вербалізація почуттів.

Тема 15. Зворотній зв'язок і його роль у спілкуванні. Шляхи подолання опору аудиторії. Надання зворотного зв'язку групі.

Тема 16. Практичне заняття: Проведення елементів тренінгу.

Модульна контрольна робота.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин				
	Денна форма навчання				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
І семестр					
Змістовий модуль I. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування					
<i>Тема 1.</i> Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного	5	2			3

спілкування <i>Самостійна робота:</i> Прийняття правил групової взаємодії.					
Тема 2. Опрацювання структурних компонентів тренінгу комунікативних умінь. <i>Самостійна робота:</i> Мета, завдання тренінгу. Шкала самооцінки.	5	2			3
Тема 3. Значення та зміст комунікативної компетентності. <i>Самостійна робота:</i> Самоаналіз особистісної комунікативної компетентності.	5	2			3
Тема 4. Техніки ефективною комунікації. <i>Самостійна робота:</i> Формування навичок і прийомів мислення. Види, форми, прийоми розумової діяльності.	5			2	3
Тема 5. Повторення правил – творчі завдання в малих групах. <i>Самостійна робота:</i> Техніки постановки запитань.	5			2	3
Тема 6. Діагностика комунікативних умінь. <i>Самостійна робота:</i> Класифікація технік активного слухання.	6	2			4
Модульна контрольна робота № 1	2			2	
Змістовий модуль 2. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності					
Тема 7. Особливості вербального спілкування <i>Самостійна робота:</i> Засоби вербального спілкування	6	2			4
Тема 8. Відпрацювання навичок вербального спілкування. <i>Самостійна робота:</i> Техніки вербалізації.	6			2	4
Тема 9 Значення невербального спілкування для ефективною комунікації. <i>Самостійна робота:</i> Невербальні засоби спілкування	6	2			4
Тема 10. Відпрацювання навичок невербального спілкування.	2			2	
Тема 11. Бар'єри спілкування <i>Самостійна робота:</i> Характеристика бар'єрів негативних емоцій	6	2			4
Тема 12. Сприймання та розуміння в структурі комунікативного акту. Механізми переконання. <i>Самостійна робота:</i> Умови ефективності переконуючого повідомлення.	6	2			4
Тема 13. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності.	6			2	4

<i>Самостійна робота:</i> Типові ситуації спілкування.					
Тема 14. Техніки регулювання емоційного напруження. <i>Самостійна робота:</i> Робота в малих групах	6			2	4
Тема 15. Зворотній зв'язок і його роль у спілкуванні <i>Самостійна робота:</i> Надання зворотного зв'язку групі.	6	2			4
Тема 16. Проведення елементів тренінгу. <i>Самостійна робота:</i> культура мовлення та мовленнєвий етикет	5			2	3
Модульна контрольна робота	2			2	
Разом за I семестр	90	18		18	54

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання
I семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
Змістовий модуль I. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування		
1.	Тема 1. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування	2
2.	Тема 2. Опрацювання структурних компонентів тренінгу комунікативних умінь.	2
3.	Тема 3. Значення та зміст комунікативної компетентності	2
	Тема 4. Діагностика комунікативних умінь.	2
Змістовий модуль II. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності		
4.	Тема 5. Особливості вербального спілкування	2
5.	Тема 6. Значення невербального спілкування для ефективної комунікації.	2
6.	Тема 7. Бар'єри спілкування	2
7.	Тема 8. Сприймання та розуміння в структурі комунікативного акту. Механізми переконання.	2
8.	Тема 9. Зворотній зв'язок і його роль у спілкуванні	2
	Разом за I семестр	18

**Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання
I семестр**

№ з\п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Тема 1. Техніки ефективної комунікації	2
2	Тема 2. Повторення правил – творчі завдання в малих групах.	2
3	Модульна контрольна робота 1	2
4	Тема 3. Відпрацювання навичок вербального спілкування.	2
5	Тема 4. Відпрацювання навичок невербального спілкування	2
6	Тема 5. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності.	2
7	Тема 6. Техніки регулювання емоційного напруження.	2
8	Тема 7. Проведення елементів тренінгу.	2
9	Модульна контрольна робота.	2
	Разом за I семестр	18

**Самостійна робота
I семестр**

№ з\п	Теми самостійної роботи	Кількість годин
Змістовий модуль I. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування		
1.	Тема 1. Прийняття правил групової взаємодії..	3
2.	Тема 2. Мета, завдання тренінгу. Шкала самооцінки.	3
3.	Тема 3. Самоаналіз особистісної комунікативної компетентності.	3
4.	Тема 4. Формування навичок і прийомів мислення. Види, форми, прийоми розумової діяльності	3
5.	Тема 5. Техніки постановки запитань.	3
6.	Тема 6. Класифікація технік активного слухання.	4
Змістовий модуль II. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності		

8.	Тема 8. Засоби вербального спілкування	4
9.	Тема 9. Техніки вербалізації.	4
10.	Тема 10. Невербальні засоби спілкування	4
11.	Тема 11. Характеристика бар'єрів негативних емоцій	4
12.	Тема 12. Умови ефективності переконуючого повідомлення.	4
13.	Тема 13. Типові ситуації спілкування.	4
14.	Тема 14. Робота в малих групах	4
15.	Тема 15. Надання зворотного зв'язку групі.	4
16.	Тема 16. Культура мовлення та мовленнєвий етикет	3
	Разом за I семестр	54

4. ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ІСПИТ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Комуникативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування.
2. Опрацювання структурних компонентів тренінгу комуникативних умінь.
3. Визначення очікувань учасників тренінгу. Визначення самооцінки учасників.
4. Значення та зміст комуникативної компетентності. Визначення змісту поняття комуникативна компетентність.
5. Самоаналіз особистісної комуникативної компетентності.
6. Техніки ефективної комунікації. Комуникативні техніки.
7. Класифікація технік активного слухання.
8. Повторення правил – творчі завдання в малих групах.
9. Поняття малої групи. Специфіка проведення тренінгу у малих групах.
10. Комунікація в малих групах. Поняття, особливості, функції. Особливості відношень у малих групах
11. Діагностика комуникативних умінь. Уміння міжособистісної комунікації. Діагностичні методи.
12. Особливості вербального спілкування. Засоби вербального спілкування.
13. Вербальна комунікація. Особливості вербальної комунікації, зокрема специфіка усних вербальних комунікації, їх типологізація.
14. Значення невербального спілкування для ефективної комунікації. Види невербальних засобів спілкування.

15. Міміка і жести при невербальній комунікації.
16. Бар'єри спілкування. Види бар'єрів.
17. Характеристика бар'єрів негативних емоцій.
18. Сприймання та розуміння в структурі комунікативного акту.
19. Механізми переконання. Умови ефективності переконуючого повідомлення.
20. Види впливу. Переконання, зараження, навіювання, наслідування.
21. Типові ситуації спілкування. Розвиток комунікативних умінь.
22. Техніки регулювання емоційного напруження. Підкреслення спільності. Вербалізація почуттів.
23. Зворотній зв'язок і його роль у спілкуванні.
24. Шляхи подолання опору аудиторії.
25. Надання зворотного зв'язку групі.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Проблемний.
4. Частково-пошуковий.
5. Дослідницький.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усні відповіді студентів.
2. Виконання практичних занять.
2. Тестовий контроль.
3. Залік.

Успішність студентів оцінюється за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль рівня знань здійснюється шляхом проведення семінарських занять, виконання практичних завдань, усного опитування.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться під час модульних контрольних робіт та заліку.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Програмою передбачено **дві модульні контрольні роботи**. Студент за одну контрольну роботу може отримати максимально 25 балів (25x2=50).

За виконання **практичних занять** студент може впродовж семестру отримати 35 балів. Програмою передбачено 7 практичних занять. За одне практичне заняття студент отримує 5 балів.

За **самостійну роботу** впродовж семестру студент набирає 15 балів.

Поточне тестування та самостійна робота							СРС	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2					
T4	T5	МКР	T8-T10	T13	T14-T16	МКР	15	100
5	5	25	5 5	5	5 5	25		

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований залік		Залік
A	відмінно	90-100	відмінно	5	зараховано
B	дуже добре	81-89	добре	4	
C	добре	71-80		3	
D	задовільно	61-70	2		
E	достатньо	51-60	задовільно	2	не зараховано
FX	незадовільно	21-50	незадовільно	2	не зараховано
F	незадовільно	0-20	незадовільно	2	не зараховано

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Підручники та посібники.
2. Нормативно-правові документи.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Базова та допоміжна література
5. Завдання для тематичного контролю.
6. Завдання для модульного контролю.

7. Завдання для підсумкового контролю.
8. Методичні рекомендації та вказівки.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Стельмах В. Креативний особистий брендинг. Харків: Фабула, 2019. 240 с.
2. Соболевська О.Б. Тренінг комунікативності та креативності в соціальній роботі [методична розробка]. Львів: Малий видавничий центр, 2020. 86 с.
3. Федорчук В.М., Федорчук В.В., Комарницька Л.М. Тренінг комунікативної компетентності: практикум. Кам'янець-Подільський, 2020, 236 с.

Допоміжна:

1. Борг Д. Мистецтво говорити. Харків: Фабула, 2019. 304 с.
2. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ: Літера, 2020, 224 с.
3. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Теорія та практика психологічних тренінгів. Київ-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019, 209 с.
4. Карпенко Є. Організація тренінгу спілкування з дітьми різного віку: метод. матеріали до практичних занять. Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. 145 с.
5. Кушнірчук О.Р., Вольнова Л.М. Лабіринти спілкування: методичні рекомендації з формування конструктивних життєвих навичок та стратегій поведінки. Луцьк, 2017, 46 с.
6. Савченко Г.В. Навчально-методичний посібник з організації та проведення тренінгу: «Професійно-практична підготовка студентів». Київ: ТОВ «Горизонт», 2016. 104 с.

7. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 250 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://biblio.lib.kherson.ua/communicative-compet.htm>
2. <http://festival.1september.ru/articles/214521/>
3. <http://psylist.net/pedagogika/16.htm>
4. <http://psylist.net/pedagogika/kulpedob.htm>
5. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Article/Gichk_SocPsih.php
6. <http://www.gurutestov.ru/test/311/>